

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felülsz szerkesztő háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónapra " 20

Milyen legyen a béke ?

Makó, szept. 25.

Mr. Wilson, a boldog Amerika minden tisztelője mellő elnöke a Reuter-ügynökség jelentése szerint fölhagyott a béke közvetítésével. El sem kezdte most már addig, míg valamelyik fél föl nem szólítja rá. A fehér galamb, nem lévén tényrnyi szárazat a világháború véres ocsánjára, elbujdosott fekete egünk alól. Anélkül, hogy fűszálnyi zöldjét a reménynek vihette volna magával. Nem szégyen-e szomorúan nézni utána ?

Nem szégyen. Szabad a békére gondolni és kell is a békére gondolni. Becsülettel gondolhat rá a francia, látván, hogy a háborút már elvesztette, becsülettel gondolhat rá a német, aki már megszerzte a leghatalmasabb győzelem babérait és becsülettel gondolhatunk rá mink, akik a békéért, csak a békéért kezdjük a háborút. Táborítzék mellett, harc színe alatt vajjon miről is álmodhatik a német gránátos vagy a magyar baka ? Az otthonáról, az övéiről, a két keze teremő munkájáról. Vétársól, aratásról és a béke ezer idilljének százezer színeiről. Sohasem arról, hogy most már nap nap után vég nélkül kaszaboljon, löjjon, rohanjon, verkedjék: vérezzen és véreztesen. Ki lesz boldogabb, ha megjön a béke, mint a harcok véres hőse ?

Béke tehát kell, de az aztán igazán béke legyen. Béke, mely azt jelenti, hogy vége a háborúknak. Béke, mely azt jelenti, hogy le van zárva az a korszak, mely majdnem két évtizeden keresztül várta a háborút és tette, hogy a népek az egyik kezükkel dolgoztak, a másikkal fegyvert szorongattak. Most láthatjuk, hogy husz év óta nem volt béke Európában. A népek harc nélkül álltak egymással szemben, harcra való készülék közben. Ez nem béke. Ez a világháború küszöbe volt a döresség lenne visszalépni ide, hogy újra lépünk. A mi eddig volt, azt legyerekes békének nevezték. Hazug elnevezés. Fölvonulás volt a legvéresebb összeütközésre, melynek ime most eleven részesei és tanul vagyunk.

Bizonyos, hogy elég volt már belőle a szívünkkel nézve, de a háborút a fejünkkel kell nézni. Olyan békének kell születni a háborúból, mely ne a háború állandósítását jelentse. Nem elég kiadni ellenségeink kezéből a fegyvert, azt is kell azt törni. Le kell őket szerelni, mint az elfoglalt ágyut, mint a ledöntött erődöt, mint a hadifoglyot: csak ez lesz az igazi béke.

A lejtető szívünk, a borzalmaktól hánytatott lelkek mását mond-

hat, de a szentimentalizmus a háború mostani stádiumában bűn és könnyelműség. Hogy annyi életet meg lehetne még óvni? A hány életet most megkímélünk, sok-

szorta annyit szolgáltatnánk ki az eljövendő újabb háborúnak. A miénk helyett a gyerekeinké, vagy az unokáinké.

Sikereink a déli harctéren.

Hadseregünk újabb győzelmei a szerbek felett.

A nagy világháború mai eseményei

Soha nemzet annyira még nem bűnhődte meg vakmerőségét, mint a szerb nemzet. Midőn hadseregünk nagy része az első szerb győzelmek után az orosz ellen indult, ez az erejét tulbecsülő nép betört országunkba, hol hadseregünk pozdorjává verte.

A magyar hadsereg azonban még ezzel nem elégedett meg, hanem az országunkba betört ellenséget nyomon követve, most a saját házában verte tönkre. Ezt talán elkerülhetné volna a maroknyi szerb nép, ha vakmerősége határt ismert volna.

Az északi harctérről ma kevés hír érkezett. Itt döntő csatára készülnek az oroszokkal. A készülődés hadi tiob, melyről a hadvezetőség nem ad értesítést.

A német szövetséges hadak nap nap után nagyobb lért hódítanak; győzelmet-győzelemre halmoznak és napok múlva urrá lesznek Franciaország felett.

Mai híreink a következők:

Tele van a Duna szerb halottakkal.

Egy Orsováról érkezett utas tegnap elmondotta, hogy a Timok-hídosztály katonáinak holtestével tele van a Duna medre. A szerb katonák hullái így jutnak el Oroszországba, ahová mindig vágyva vágytak. A merész szerbeket, akik életükkel fizették meg hadvezetőségük elbizakodott tervét, tudvalevőleg két héttel ezelőtt csapataink beszorították a Szávába. A holtestek a Szávából a Danába kerültek, amely a hullákat most lassan kömpölygeti a Fekete-tenger felé.

Miért foglal uj hadállásokat az osztrák-magyar sereg ?

Kopenhága, szept. 25.

Helsen Henrik, a „Berlinske Tinende“ harctéri tudósítója az osztrák-magyar főhadiszálláson, közli lapjával, hogy a főhadparancsnokság egy nagyon magasrangú tisztjével érdekes beszélgetése volt arról, hogy milyen a harctéri helyzet Galiciában és miért foglal el uj hadállásokat az osztrák-magyar sereg. Az illető tábornok a következőket mondta:

— A hármas ántant vereségünk nek tünteti föl azt, hogy csapatosteinak uj hadállásokba mentek át, holott ez a tulnyomó számú orosz haderővel szemben csupán stratégiai szükség volt, mert el akarjuk kerülni, hogy a harcvesztés után hosszabb legyen. Az igazság az, hogy a német Hindenburg-sereg már orosz földön áll és az orosz főhadvezetőség a maga nagy vereségéről, amelyet keleti Poroszországban szenvedett, el akarja hártani a figyelmet és ezért szereit elhárítani a világgal, hogy a mi seregeink a legnagyobb rendben történt összevonása az uj hadállásokban az orosz sereg győzelme után történt. Hogy a viszonyokat és a helyzetet kellemesen megítéljük, ugy kell tekintenünk az osztrák-magyar és német haderőket, mint egységes hadsereget, amely egész Franciaország és Oroszország ellen a belső vonalon operál. Az osztrák-magyar hadsereg a tulerőben levő orosz hadsereget három héten át föltartotta, hogy a német birodalom seregei teljes mértékben kifejlesztesenek Franciaország ellen. Mi az orosz haderőnek négyötöd részét foglalkoztatjuk és föltartoz-

tattuk, a keleti Galiciában operáló orosz hadsereg felét megvertük és háromszáz ágyút elvetítük. A tiroli császárvadászok a mohamedánokkal, a magyarokkal, az északi fölökkel, a délszlávokkal, csehekkel, ruténekkal és horvátokkal csodálatraméltóan hőiesen harcoltak az oroszok ellen. És ami a legbámulatosabb: a háború első hónapja ugy összekovácsolta a sokféle nemzetiségű monarchia valamennyi népét, hogy a béke évei nem tudták ily egységessé tenni.

Sebesültek ezrei Nisben.

Szófia, szept. 25.

A „Dnevnik“ jelenli kiválóan megbízható forrásból: Az osztrák-magyar hadsereg megújult offenzívája óriási veszteségeket okozott a szerb hadseregnek. Nisbe már napok óta hosszú sebesültszállító vonatok érkeznek. A sebesültek igen rossz állapotban vannak. A szerb egészségügyi szolgálat igen hiányos, ugy hogy az uton sokan elpusztulnak. Megtörténik az is, hogy a harctéren megsebesült katonák együtt érkeznek a kólerában megbetegedettekkel. A „Dnevnik“ jelentése szerint 18-an harminc waggon kizárólag súlyos sebesült érkezett Nisbe, ahol már a sebesülteket el sem tudják helyezni.

A szerbek szerémségi betörése.

Báró Skerlec Iván horvát bán tegnap óta Budapesten tartózkodik és itt tanácskozási folytat a kormány tagjaival. E tanácskozásokra vonatkozóan Zágrábból tudósítónk a következőket jelenti:

A szerbek szerémségi betörése egyes helyeken meglehetősen tekintélyes kárt okozott a polgári lakosságnak. A betörés visszaverése után Hideghéthy főispán, a ki a háború tartamára a Szerémség kormánybiztosa, automobilon szemletra indult és bejárta a határmenti községeket és városokat és minden szükséges intézkedést megtett, hogy a közigazgatást ismét a rendes mederbe terelje és a normális helyzetet helyreállítsa. Igyekezete sikerrel is járt és az immár zavartalanul működő közigazgatási hatóságoknak első feladata, az ingókban és ingatlanokban okozott kár megállapítása volt. E károkozásokat teljes egészükben meg fogják téríteni és a bán utasításának legfontosabb célja a kártérítés módja és a szükséges fedezet megállapítása.

Eppen ezért a bán mostani útját a horvát sajtó is méltatja és annak fontosságát kiemeli. Az „Agramer Tagblatt“ nagy bizalommal van a bán utasításának eredménye iránt s azt írja, hogy Skerlec bán higgadt, megfontolt cselekedeteivel súlyos válságból mentette ki annak idején Horvátországot és a háború tartama alatt is exponált méltóságában, ren-

dületlenül helyt állott és intézkedéseivel minden tekintetben megnyerte a horvát nép teljes bizalmát. Mostani nagyfotossága utazásának eredménye a köz- és magánérdek kívánságait bizonyára ki fogja elégíteni. A többi horvát lapok hasonlóan írnak, s kiemelik, hogy Horvátországban a közvetlenül érdekeltek nagy bizalommal várják a tárgyalások eredményét.

Mit csináltak a szerbek a Szerémségben?

Ruma, szept. 25.

Győzelmesen halad előre seregünk Szerbiában. A Szerémség lakói ma már nevetve beszélnek a szerbek szegyezeléséről, kudarcos végződött kirándulásáról, amely vesztüket okozta Horvátországban. Mitrovica a Klenák között Jarakon, továbbá Batajnicsán, Ópázuán s Ujpázuán nyoma sincs már a visszavert szerbek kirándulásának.

A lakosság visszatért falvaiba a büszkeséggel szemlélve, hogy csapataink mily bizalmasággal adják vissza a vizitet a szerb szomszédoknak. Egyébként a szerbek itt időzésének alig van látható nyoma. Csupán az ópázuai állomáson látható a sárpapíroldások nyoma, a vasúti távirátó törtek össze a szerbek. Batajnicsán rabolták ki néhány házat és Ujpázuán égtek le egy-két ház.

Batajnicsán túl gyakoriak a lövések. Apró lövedékek, amelyeket a gránátok váltak. Itt törtek bombákat is felálltak, amelyeket a balkán háborúban zsákmányoltak a szerbek.

Franzenhalban szerb komitácsmaratócok elhajították a békés és hazafias németek marháit és több tuszt vittek magukkal a nemzet-

közi jog ellenére. Egyébként megállapítható, hogy nem a szerb katonaság garázdálkodott, hanem a komitácik, ott, ahol a reguláris hadsereg nem ellenőrizhette őket.

Ennek oka főként az, hogy a vidék lakossága nagyjából szerb. Általában azt beszélnek úgy szerb hadifoglyaink, mint a vidék lakói, hogy a szerbek is respektálják a hadifoglyokkal szemben a nemzetközi jogot. Jól bántanak a mieinkkel, főként a tisztekkel.

Ez talán meg fogja nyugtatni azokat, akiknek hozzátartozója szerb hadifogságba esett. A komitácik azonban kegyetlenek és martalócok.

Oroszország számít a vereségre.

Frankfurt, szept. 25.

A „Frankfurter Zeitung“ jelenti: A „Rjecs“ szeriat Wilte gróf fogadta az odesszal hírszolgát és beszélgetett velük Oroszország helyzetéről a mostani háborúban. A cár birodalmának ez a legbizalmasabb itélőképeségű államférfia kijelentette, hogy nem kell Oroszország erejét túbecsülni. A háború még sok meglepetést hozhat föl színre, mert az ellenség nagyon hatalmas. A helyzet rendkívül komoly. Nem szabad hamis reményekkel átitatni magunkat és a néppel sem szabad valótlán győzelmi híreket közölni. A hírszolgák tegyenek meg mindent, hogy előkészítsék a lakosságot az esetleg bekövetkező súlyos vereségekre.

A szerbek leverése Szerbiában.

Óriási vereséget szenvedtek a szerbek.

A szerbek ellen küzdő tisztek egyikétől, a hely és kelet megadása nélkül, a következő tudósítást kapjuk Szerbiából: Amint már jelentettük, csapataink egy kedden hajnali fél három órakor a sűrű köd fedezete alatt a Drina-folyó alacsonyabb völgyében átkeltek a folyón és L. helyiséget heves és az ellenségnek nagy veszteséget okozó küzdelem után elfoglalták. L.-ben fölállították az éjszakát és ott vacsoráztunk először szerb földön, égő szerb házak fénye mellett, amelyekből löttek volt ránk. Csapataink folytatták útjukat másnap Szerbia belseje felé. Az idő szép és nem túlságosan meleg volt, két napon át meneteltünk anélkül, hogy erősebb ellentállásra bukkantunk volna. Minthogy attól kellett tartanunk, hogy a szerbek az utakat aknákkal biztosították, két nyíjat tereltünk előttünk. Ez az elővigyázatosság azonban fölöslegesnek bizonyult. Az általunk L.-nél visszavetett szerbek visszavonultak V. nagy helységtől délnyugatra, hogy itt jól elszólván magukat, velünk újból megütközzenek, azzal a szándékkal, hogy megakadályozzák egyesülésünket a K.-n keresztül V. felé operáló másik csoportokkal.

A szerb terv teljesen megdőlt.

Kiváló tüzéségünk megakadályozta a szerbeknek hosszas megmaradását elfoglalt helyükön. Dérék katonáink Eljen és Zselivó kiállításokkal szuronyrohamot intéztek a szerbek ellen, akik pánik-szerűen menekültek.

Az a helység, amelyre a szerbek támaszkodtak, részben már lámpokban állott, amikor este felé oda bevonultunk. Közben megtudtuk, hogy második csoportunk K.-nál erős küzdelemben állott a szerb csapatokkal, a melynek vezetője állítólag György herceg volt.

Ott is teljesen megverték a szerbeket és megsemmisítették az 5. szerb gyalogezredet. Azt beszélük, hogy szinte sikerült elfogni György herceget, amikor csapataink az ellenséges állások ellen rohamot intézve, a szerbeket menekülésre kényszerítették.

Második csoportunkkal időközben érintkezésbe jutottunk és kisebb harcok közepette folytattuk előrehaladásunkat.

Ma már hatodik napja vagyunk szerb földön és kergetjük az ellenséget magunk előtt. Sok foglyot ejtettünk, akik legnagyobb részét nyomoruságos állapotban vannak s azt beszélük, hogy jóformán semmit sem kapnak enni. A mi csapatainknál a hangulat kitünő és a lelkesedés nagy. Eddig még kevés a veszteségünk. Csapataink egészségi állapota kitünő.

A „Neues Wiener Tagblatt“ beszámol arról, hogy a szerb hadsereg helyzete egyre súlyosodik: a kolera nap nap után egyre több áldozatot szed, a macedón-bandák zavargásai megnehezítik a bevitt érzékeny módon és a cár ma épp oly messzire van a szárvamenti hűbéreseitől, mint a marnementi franciáktól. Most a kijózanodás, mint Párisban, Belgrádban is egyre teljesebb lesz.

Hindenburg újabb nagy győzelme.

Berlin, szept. 25.

A Wolf-ügynökség jelenti: A keleti sereg főparancsnoka, Hindenburg tábornok ma a VIII. hadsereg katonáihoz következő napiparancsot bocsátotta ki:

Uj babérokat öveztelek zászlótok köré.

Két napos csatában a Mazuri tavaknál és több napon át tartó kíméletlen üldözés közben Litauen keresztül, messze túl az orosz határon, nemcsak megverték a két Keleti Oroszországba beőrt ellenséges hadsereg utolsóját, amely a 2., 3., 4., 20., 22., hadtestekből, valamint a 3. szibériai hadtestből, az I. és V. lövészbrigádokból, az 53., 54., 56., 57., 72., 76. tartalék-hadosztályból és az I. és 2. gárda-lovashadosztályból álló V. hadsereg volt, hanem le is tőrítők azt.

Eddig több zászlót, körülből harmincszer meg nem sebesült foglyot, legalább százötven ágyút, gépfegyvert, löszorosztogokat és számos hadijárművet számlálunk össze a nagy kiterjedésű csatamezőn. A hadizsákmány mennyisége azonban még mindig növekszik.

A ti készségeitek, bámulatra méltó menetelési eredményeiteknek és ragyogó bátorságtoknak köszönhető mindez.

Tisztelet legyen érte Istennek. Veleünk lesz továbbra is.

Eljen őfelsége a császár és király.

Kina az oroszok ellen.

Bukarest, szept. 25.

Pétervárról jelentik: Az orosz külügyminiszterünkhöz rendkívül nyugtalanító hírek érkeznek a pákingi orosz nagykövetségtől, valamint a kínai és a mandzsuriai orosz konzuli hivataloktól. A jelentések szerint az oroszellenes mozgalom mindinkább fenyegető méreteket ölt. A lakosság az orosz árukat bojkottálja, a bandák pedig már eddig is számos orosz hivatalnokot és kereskedőt meggyilkoltak. Pétervári politikai körökben ezek a jelentések nagy aggodalmat keltenek, mert a távoli újabb komplikációktól tartanak.

Minden erővel a németek ellen.

Róma, szept. 25.

A „The Newyork Herald“ párisi kiadása írja szeptember 15 én: Pétervár szeptember 14. A hadügyminiszter kijelentette, hogy Oroszország figyelmen kívül hagyja az osztrák seregeket, minden erejével Németország ellen fordul.

Oroszország és az olaszok.

Milanó, szept. 25.

A félhivatalos Stefani-ügynökség az orosz kormánytól származó közlést helyezte el az olasz lapokban. A rendkívül érdekes komolyké igy hangzik:

Pétervárról a legnagyobb meglepetést és a legnagyobb meglepetést kelti az, hogy az olasz kereskedelem a mai jelentős időkben teljesen távol tarja magát Oroszországtól. Ezt annál kevésbé sem tudják itt megérteni, mert hiszen az olasz kereskedők és termelők most kihasználhatnák összeköttetések szerzésére a különösen kedvező helyzetet. Oroszországnak most módjában volna örökölni annak az óriási forgalomnak egy részét, amelyet az immár teljesen meggyűlölt Németország bonyolított le eddig a cár birodalmában.

De nemcsak a jövőben érhetne el az olaszok, hanem már most is, ám érthetetlenül az olasz hajózárvallatok teljesen elhanyagolják a Fekete-tengeren lévő orosz kikötőket, ami olasz részről igazán megbocsáthatatlan hiba.

Igy csőrgéti a rubelt és udvarol vereséskéve az orosz kormány Oroszországnak, hogy valamiképpen rávegye az olaszok társainak elárulására. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az orosz perfidia nem kelt elszhangot Itáliában. Az olasz lapok közlik ugyan a Pétervári csalogató hírt, de egyetlen kísérő szóra sem méltatják. Ez a némaság a legékezebben szóló elutasítás.

Az oroszok sanyargatják a galíciai zsidókat.

Prága, szept. 25.

Egy vidéki lap megbízható híreket kapott Galiciából arról, hogy az orosz csapatok a keleti határszélen levő falvakban, amelyeket megszállottak, elsősorban a zsidó lakossággal éreztették vad dühüket. Bizonyítékok vannak rá, hogy az orosz hadvezetőség a tisztek útján a rutén és a sergellek jött orosz parasztokat a zsidók ellen uszította, egyenesen meghagyta, hogy ingó vagyonukat elrabolják és földbirtokaikat kiosztották a rutén parasztságuknak.

Egész Páris egy kórház.

London, szept. 25.

A „Daily Chronicle“ haditudósítója, aki a francia főhadiszálláson tartózkodik, azt jelenti lapjának, hogy egész Páris egy kórház. Természetesen sebesültek szállítanak folyton Páriába. Az elmúlt héten csak az orléans pályaudvaron 17.000 sebesült meg. Nemcsak az ószas nyilvános állandó kórházak, hanem a Vörös-kereszt által felállított szűkségházak is már tömve vannak sebesültekkel. A magánházakban is vannak sebesültek elhelyezve.

Erre a hírre vonatkozólag Rotterdamból azt jelenti, hogy a franciák céludatosan szállítják a rettenetes nagyszámú sebesültet Párisba, ahol lépten-nyomon a kitü-

zött Vöröskereszt-zászlót látni. Ezt azért teszik, hogy Páris bombázásakor a vörös-kereszt zászlóval megjelölt épületek megkíméltesse- nek.

Mint tudvalevő, a Louvre legfel- sőbb emeletét a háború kitörése után azonnal kórháznak rendezték be, hogy így a nagy mértékkel bíró múzeumépület ne szenvedhes- sen nagy károkat.

Az oroszok visszaélnék a vörös keresztrel

Berlin, szept. 25.

Hogy mennyire visszaélnék az oroszok a Vöröskereszt nemzet- közti jelvényével, azt a következő eset mutatja: Pár nappal ezelőtt egy német tiszt huszonegy főnyi legénységével egy orosz katonai vonatot tartóztatott föl és foglalt el. Valamennyi kocsiján a vonat- nak a Vöröskereszt jelvénye volt látható. A vonaton azonban, mint ahogy a vizsgálat bebizonyította, nem beteg és nem ködtőzser volt, hanem lőszer.

Románia újabb határozata a semlegesség mellett.

Bécs, szept. 25.

Bukarestből jelentik szeptember 22-iki kelettel: A bukaresti német diplomáciai ügyvivő tárgyalásai a román miniszterelnökkel teljes eredményre vezettek. Báró Bulche tegnapi délután a miniszterelnökkel tanácskozott, tegnap pedig a királynál volt kihallgatáson. Károly király elnöközésével tegnap minisz- tertanács volt, mely újból megálla- pította Romániának teljes partai- lanságát és kimondta, hogy úgy mint eddig, ezután is a legszigo- rubban megőrzi semlegességét.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 26. Szombat. Róm. kath. Juszina sz. Protestáns Juszina sz. Görög Orosz szept. 13. Fölt. tem. a. Nap kel 5 óra 52 per- kor, nyugszik 5 óra 50 perkor.

Időjárás. Hűvös idő várható. leg- fényesebb délen és keleten némi esővel. Sürgönyprognózis: Hűvös, délen és keleten elvívó csapadék. Déli hő- mérséklet: 13-1. C.

— Őszi hangulat. Szeptember végén járunk, szinte észrevétlenül bekerülünk az ősze. Széles, mo- gorva az idő és a komor felhő- kőn nem tör át egy kis éltető napsugár. Ez az ősz, a levelek hullásának az ideje, az az évszak, mely borongós sejtelmes hangu- latánál fonja át az ember lelket. Mindenkül megragad az ősz szele és midőn ábrándokba ringat, fel- kelni előttünk a halandóság képe, képzeletünk elszáll messze-messze szeretteinkhez, kik a nagy eszme- szorgalmában küzdenek, szenved- nek. Az ő közdelmük az ellenség- gel, a zord elemekkel át meg át- hatja lelkünket és mikor meleg öltözetről, ruhadarabokról gon- doskodunk, győzni segítjük őket a kegyetlen orosz tél ellen, erőt öntünk izmaikba és így nyugod- tan remélhetjük, hogy nincsen

olyan hózivatar, mely eltakar- ná hazaszeretettünket, nincsen olyan fagy, melyet fel ne olvasszunk reményünk, bizalmunk a győzel- mes jövőben.

— A szerajevói gyilkosság bűnpöré- nek tárgyalása. A zagrabi Obzor je- lenti Szerajevóból: Ertesülésünk szer- int Princip és társai, a szerajevói merénylek ügyében a főtárgyalás november végén lesz Szerajevóban. A vizsgálat már be van fejezve és a vád, mely mintegy ötszáz lap terje- delmü, már ki van dolgozva. A tár- gyalás a rendes büntetőtörvényszék és nem a haditörvényszék előtt fog lefolyni, mivel a merénylet még a hadiállapotnak Boszniában való ki- hirdetése előtt történt.

— A választók névjegyzéke. A vármegye központi választmánya ma délelőtti ülést tartott. A köz- ponti választmány a nagyik és battonyai választó kerülethez tar- tozó községek országgvűlési kép- viselőválasztói névjegyzékét állapí- totta meg az ősszeirő köldöttségek által készített tervezet alapján és elrendelte azoknak folyó évi októ- ber hó 10 napjától november hó 10-ig leendő közléseiről. A köz- hírtételei ideje alatt lehet a név- jegyzék elleni felzárólamásokat meg- írní.

— A kolera. Minden háborúnak hű kísérője a kolera, az a nagy hatalom, mely ha beléférszékbe ma- gát egy országba, jobban pusztít, mint az ellenség golyója, megölt harcost, lőhőmeredőket, kegyet- lenül leterít nőt és gyermeket. De ha idejében védekezünk ellene, meggátolhatjuk vérsza pusztításá- ban, épügy, mint már néhány év óta csináljuk, midőn egy-két helyt felitöltte fejét országunkban. A mű- veltség, egészségügyi rendelkezé- sek a háború alatt is eredménye- sek a kolera elleni küzdelemben. A makói rendőrség is felhívja új- ból a lakosságot, hogy a kolera elleni védekezés tárgyában kiadott miniszteri rendeleteink pontosan te- gyen eleget. A férfásoknak, udva- rokknak, árnyékszéknek tisztán tartását, az udvarokban felgyüleml- lett trágya kihordását és az ár- nyékszéknek belsejének, trágyadom- boknak fertőtlenítését köijük a köz- zönség lelkére. Hasonlóképen fel- hívja a rendőrség a kocsmárosok- kat, kávézókat a tisztaságra és fő- leg a középületek udvarainak fer- tőtlenítésére figyelmeztetjük az ille- tékeseket, mert az esetleges mu- lasztásokat szigorúan büntetik.

— Új rend. A magyar királyi ál- lamvasutak igazgatósága a jövő esz- tendő első napjától kezdve azok szá- mára, akiknek a vasuton féljeggyel van jussuk utazni, új rendet léptet életbe. Eddig az állami tisztviselők, tanárok, tanítók stb. családtagjai a részükre kért és kiállított felárú jegy váltására szolgáló igazolvány alapján minden más alakosság nélküli teheték meg utjaikat. A jövő év első napjától kezdve másképen lesz és a csa- ládtagok az igazolványt csakis az esetben vehetik igénybe, ha a fér- jeikhez vagy apáikéhoz hasonló arc- képes igazolványát is megszerzik. A mint mindebből kitűnik, az államvas- utak egyszerre véget vet a vissza- éléseknek s a jövőben a hivatalnokok nejei és gyermekei részére kiállított igazolvány alapján mások nem utaz- hatnak, mert személyazonosságukat aroképes igazolványukkal kell föltün- tetni.

— A moratórium meghosszabítása. Néhány nap múlva tudvalevőleg le- jár a meghosszabított moratórium és újabb prolongálás szüksége áll be. Kétségtelen, hogy a moratóriumot épp úgy, mint a többi hadviselő ál- lamban, nálunk is fönm kell tartani, egyelőre azonban — mint illetékes

helyről értesülünk — még nem tör- tént döntés a felől, vajjon meddig és milyen módosításokkal hosszabítja meg a kormány a moratóriumot. Előreláthatólag december elseje lesz az újabb terminus, azokból a kíván- ságokból és javaslatokból pedig, amelyeket az érdekelt testületek a kormány elé terjesztettek a morató- rium hátrányos intézkedéseire vonat- kozólag, illetékes helyen elsősorban azokat fogják figyelembe venni, amelyek az adósok és általában a kisemberek érdekeit védik. A meg- felelő kormányrendelet a legközelebbi napokban fog nyilvánosságra kerülni.

— Tanév megnyitása. A városi kereskedő tanonciskolában a ren- des tanítás október 1 napján kez- dődik. A növendékek beírása tör- térik szeptember 27. és 28 ik nap- ján délután 4-6 óra között.

— Az Uránia-színházban f. hó 27-én, vasárnap délután fél 5 és este 8 órakor rendkívül érdekes műsoru előadás lesz.

— A rendőrség figyelmeztetése. A rendőrség figyelmezteti az üzlethe- lyeségek tulajdonosait, iparosokat, gyümölcskereskedőket, hogy boltjuk előtti utcavonalra ne rakjanak áru- kat, mert ezzel a rend, tisztaság sőt az egészség ellen is vétnek és így megindítják ellenük az eljárást.

— ÉRTESETÉS. Tisztelettel érte- sitem a t. hölgyközönséget hogy be- vásárlási utamról visszatérve női kalaptermetet a legújabb divat szer- inti modellekkel láttam el. özv. KELEMEN SÁNDORNÉ.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gaz- dasága kisebb-nagyobb parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy meg- bizottjával a helyszínen.

MAKÓI URÁNIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1914. évi szept. hó 27-én, délután fél 5 és este 8 órakor kerül bemutatásra:

Francia távirótiszt
dráma 2 felv.

Olasz tájképek
természetes.

Egy házassági ajánlat
Humoros.

Forradalmi szerelem
dráma a francia forrada- lomból

Egy amerikai leány
Humoros.

Kunigunda féltékeny
Humoros.

Tisztelettel Az igazgatóság.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell vé- dekeznünk, mert kolera, vör- heny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegsé- gek fokozottabb erővel lép- hetnek fel, miért is szüksé- ges, hogy minden háztartás- ban egy megbízható fertőt- lenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legjobb fertőtlenítő- szere a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, ol- csó és eredeti üvegekben 80 filléért minden gyógy- szerárban és drogeriában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőt- lenítésére, antiseptikus kö- tőzéseknél (sebekre és daga- natokra), kéz és aromosásra és ragályok elhárítására, nők- nek alatti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform- szappan

finom, gyenge piperezszappan 1 százalék lysiformot tartal- maz és antiseptikus hatá- sán. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még ocsesemőknél is; szépi, megpuhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kisörlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Darabja 1 korona.

Fodormenta- lysiform

erősen antiseptikus hatá- su szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Haszná- landó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebánt- almaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csopp elegendő egy fél pohár vízbe. **Eredeti üvege 1 K 60 f.** Az összes lysiform-készít- mények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában és u abban a jobb fűszerke- reskedésekben is. Kívánatra bérkinek ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség és fertőtlenítés című érdekes könyvet. — Ahol Lysiform nem volna kapható, oda köz- vetlen is küldünk 6 korona előzetes beküldése esetén 3 üveg Lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára

UJPESTEN.

Legujabb
jó hír!

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb
minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök
és duplamaláta sörök

nagyban és kicsinyben szereshetők be:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(606)

82. fejezet.

Az anyalcsináló.

- Vigyázzon rá, mint a kő szemére a megfizetem, tudja, látja, tapasztalta, nem vagyok farkar. Fel akarom nevelni ezt a kis fiút. Szegényítse meg ő az apját, álljon rajta bosszút a gyermek... De nem! Nem fogom őt bosszúra tanítani. Ha valamikor apját kérdezi, azt mondom neki, hogy meghalt, réges-régen meghalt. Kis szivében ne lakjék gyűlölet, keblében ne legyen más, csak tisztaság és nemes indulat.

- Nagyszógos kisasszony, szólt Dudorné, kegyed olyan szépen tud beszélni és olyan nemesen tud gondolkozni, hogy az én elfáradt és megrögzött szívem is megindul rajta. A gyermeket őrizni, ápolni és gondozni fogom. Ne féljen, belőle nem lesz anyalca... Nem, soha sem!

Piroska első utja a templomba volt.

Mikor a templomban a keresztelő medencéit megpillantotta, kis fiacskájára gondolt.

Nem volt a gyermek megkeresztelve, nem akarta megkereszteltetni, míg Derecskey Sándorral nem beszélt.

Dudorné biztatta, hogy nem büntetik meg, ha később keresztelik is. Az anyakönyvvezetőnél bejelentette, a keresztelés várhat.

- Majd a Sándort hívom keresztspátnak, gondolta magában. Aztán falura megyek... elbujva, a világtól elrejtve csak fiamnak élek...

Derecskey Sándor Balázserdőn volt.

Az öreg Tarnayné utóllát járta s ő kéréste magához.

- Balázserdő? sóhajtá Piroska. Istenem, beh szeretném még egyszer látni! Gyermekéveimet ott töltöttem... Berkeiben, Hegetiben, erdőiben voltam boldog... Lemegyek... Este érkezem... végig megyek a falun... Kisétálok a temetőbe és nagyapa sírján kislírom magamat.

Gyermekét Dudornéra bízta és tényleg lement Balázserdőre.

Ugy esteli 11 óra tájban érkezett meg.

A falu népe már lefeküdt. Csak itt ott hallatszott még egy-egy elhaló ének, vagy az udvarra kikötött tehén kolompja. Az utcák üresek, kihaltak voltak.

A Tarnay-kastély ablakaira felrakott zsalugáter sorba le volt húzva.

Egyetlen ablakból sem szűrődött ki világosság.

Piroska elhaladt a kastély kapuja előtt.

Nagyot sóhajtott, szívébe nagyot nyilallott.

- Hej, mikor ő még abban a kastélyban Derecskey Sándorról álmodott! Nem olyan régen volt és mégis mi minden történt szőla!

A nagyfogadóból vig cimbalomverés és kurjongatás hangzott ki.

Pilyke Bandi, a falu rossza mulatott.

Ekkor is úgy, mint azelőtt, estétől reggelig duhajkodva, füveket csapkodva, a csaplárosnét ölelgetve.

Piroska elsurrant a fogadó előtt.

(Folyt. köv.)

Enni való vöröshagyma.

Melyik cég volna hajlandó a most következő idény alatt rendes ár mellett a müncheni nagy árucarnok részére enni való vöröshagymát szállítani.

Ajánlatok 9 K. 1627 Daube et Co. München küldendő.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi tisztázleteinkben kapható.

50 kiló a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján. Makón

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legujabb vívmányának, a légnyelmasos egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS” házicsengők „EOLOS” olcsósága mellett biztos és rendkívül tartós üzemi, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül a t. gazdaközönség szives tudomására hozom, hogy különféle legujabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „Kühne”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szives figyelmükbe. Tisztelettel

Gulácsi János

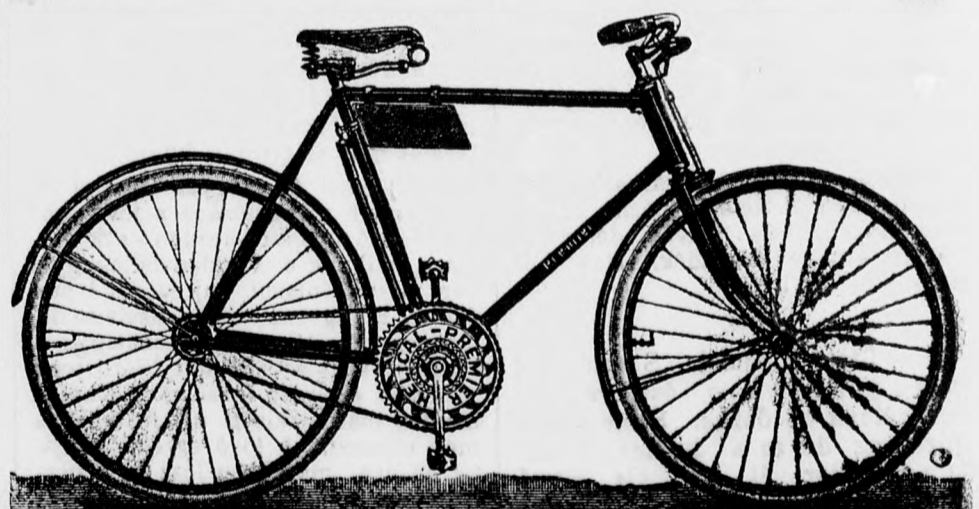
vasipartelepe és gépraktára

Makón.

TELEFON-SZÁM: 50.

TELEFON-SZÁM: 50

Világhírű eredeti Helical Premier és Alfa kerékpárok

Legjobb minőségű piros és szürke hegyi gummik, lámpák, mindennemű kerékpáralkatrészek. Varrógépek, éneklőgépek, hanglemezek, hangversenytyúk, ezen gépek alkatrészei. Vizmentes ponyvák, KENDERZSÁKOK. Permetező, gummicsővek, MÉRLEGEK legolcsóbban

GLÜCK SAMUNÁL, MAKÓ.

Kedvező fizetési feltételek!